

opusdei.org

Tatjana Goričeva: šventumo aromatas

Skelbiame žymios rusų
rašytojos straipsnį apie Opus
Dei įkūrėjo mokymą.

2007-03-08

Mūsų iškankintam, bet
nesunaikintam kaimui Rusijoje liko
vienas autoritetas – senuoliai (1).
Šalyje, kurioje retam kuriam
pavyksta įsigyti Bibliją, jie yra gyvoji
Evangelija, gyvas įrodymas, kad
Dievas yra aukščiau už politinį
išskaičiavimą ir kasdienį mąstymą.
Senuoliai yra dvasiniai vadovai,

turintys daug gyvenimo patirties. Jie mus sutinka kaip tėvai. Ir kaip tėvai mums pataria, mus gelbsti, padrąsina ir užkrečia savo džiaugsmu.

Josemarios Escrivos, su kuriuo susipažinau per jo raštus, mokyme atradau tą pačią dvasią, tą pačią stiprybę ir tokią pačią meilę, nepaisančią sielas skiriančių sienų. Jo darbuose ras atsakymą visi, ieškantys pasitikėjimo. Jo mokyme radau ir tą tikrąjį autoritetą, kuris nepyksta ir neragina, bet užkariauja meile ir padrąsina: jame radau tėvystę.

Mūsų laikais jau nebeliko autoritetų, kurie vienytų žmones, nebeliko tėvystės. O kai nėra tėvų, žmonėms išslysta žemė iš po kojų ir jie virsta benamiais.

Juos siejęs ryšys nutrūksta, tiek Vakaruose, tiek Rytuose. Po „Dievo mirties“ žmogus užmušė ir žmogų: Rytuose – tiesiogiai, Vakaruose –

dvasine prasme. Nihilizmas irgi tas pat. Todėl mums tokios brangios tos asmenybės, kurios sugeba šviesti visos Europos tamsoje ir kurios virsta autoritetais ten, kur buvo prarasta net pati autoriteto sąvoka.

„Šis žmogus yra geraširdis. Negali būti ateistas“, – yra pasakęs Dostojevskis. O Josemaria Escriva tarsį priedainį kartoja savo šaukimą džiaugtis, kad esam Dievo vaikai. Kad ir kaip keista, šventumas veikia paradoksaliai. Jis iš mūsų reikalauja visų jėgų: „Būkite tobuli, kaip kad tobulas yra jūsų dangišskasis Tėvas“.

Šventasis iš mūsų reikalauja visko atsisakyti, imti savo kryžių ir sekti paskui Kristų. Šventumas reikalauja išklaudyti, išgirsti šį kvietimą ir jam besąlygiškai paklusti. Būtent paklusdami mes tampame laisvi.

Vidinis paklusnumas neturi nieko bendra su vergavimu ideologijai ir tuo labiau su paklusimu politinei

sistamai, kad ir kokia ji būtų. Vidinis paklusnumas pasirenkamas laisva valia.

Todėl šventumą lydi džiaugsmas. XX a. žmogus giriasi savo laisvėmis, o iš tikrųjų jis tėra auka, jis valdomas. Ir valdo jį ne tik jo aistros: stipri aistra bent jau plačiau atveria širdis ir nugludina aštirus sielos kampus; ištirpdo šaltą bejausmį pasaulį ir kompiuteriu užprogramuotą mąstymą. Jie valdomi todėl, kad atitraukę žvilgsnį nuo programų jį nukreipia į televizorių, tikėdamiesi tenkinti savo aistrą reklama.

Būdamas dvasiškai skurdus, XX a. žmogus svarsto, ar Bažnyčia jam irgi nebus vergovė? Nesiklauso aiškinimų apie tradiciją ir moralę. Įtikina tik paties patirtis. Vienas 35-erių draugas, kuris visą gyvenimą vadovavosi šūkiu „geriau mirti stovint, nei gyventi klūpomis“, man papasakojo, kad vieną dieną

nusprendė pirmą kartą pajusti
neribotą paklusnumo laisvę ir
bažnyčioje atsiklaupė.

Atsakymai yra ir mūsų dvasinių
vadovų gyvenimas, ir gyva mūsų šių
laikų šventųjų dvasia. Gilindamiesi į
jų gyvenimą, praturtiname savo
dvasią, atrandame ramybę. Mes
susigražinam savo vidinį pasaulį.

Geraširdis vaikiškos dvasios
džiaugsmas slypi Golgotoje. Mūsų
laisvė daug kainavo. Dvasinė tėvystė
kyla iš dieviškosios, kuri mus
išgelbėjo ir išlaisvinomeilės vardan.
Todėl tėvu vadiname Tą, kuriam
tarus žodį Dievas panaikina visas
mūsų nuodėmes: nuodėmklausį.
Meilingojo atleidimo sakramente
slypi įsikūnijusi tėvystė ir
nesuvokiama jos tarnystės paslaptis.
Nuodėmklausys ir dvasinis vadovas
nesiekia viena ar kita uždrausti.
Krikščionio kelyje nėra nei
atsisakymo, nei draudimo.

Krikščioniškasis asketizmas nėra atsižadėjimas dėl paties atsižadėjimo, o „nesibaigiančios stiprybės“ kelias; siekiama ne išvengti nuodėmės, bet auginti meilę. „Jei vienuolis išgyvena vien kankinančią kovą, – teigia senuolis tėvas Sofronijus, – bet nepažįsta džiaugsmo, jo asketizmas duoda peno šėtonui“. O Escriva sako: „Tavo skaistumas (...) nieku gyvu negali būti šaltas ir apskaičiuotas atsižadėjimas“. Atvirkščiai: krikščionis turi užkrėsti savo džiaugsmu, užkrėsti „šventu tyrumu, kuris yra džiugus pavyzdys“.

Tyrumas ir skaistumas čia nėra dorovinės sąvokos, jie nėra „šalta ir abstrakti etika“. Jie – kur kas gilesni ir paslaptingesni dalykai, grožis, kupinas švelnumo ir pakylėtos dvasios: šventasis tyrumas yra „kartu vientisas ir trapus, subtilus, vengiantis netinkamų žodžių, kurie nepamalonintų Dievo“. Šiuo požiūriu mūsų dvasinis gyvenimas neišleidžia

iš akių visos Bažnyčios, nes jis gyvenamas su meile ir pasiaukojimu.

Kas besąlygiškai myli Bažnyčią, ne tik jos išmintį, bet visą jos esatį, kas ją myli jausmingai ir savaime, tas žino, kad ten, kur yra šventųjų, nuodėmė netenka galios.

„Šiuolaikinės pasaulio krizės yra šventųjų krizės,“ – sako Escriva.

Monsinjoras Escriva kalba apie šventumo atmosferą, net apie jo aromatą. Taip, šventumas turi prigimtinį kvapą. Šventumas plinta impulsyviai. Ir vienija.

Nuo šventumo atsiribojęs žmogus pripranta gyventi be jo. Dar vienas paradoksas: ieškodamas savęs paties, jis nuo savęs bėga, bėga nuo savo vidaus į nuasmenintą entropiją, į tuščią visuomeninį gyvenimą.

Toks bandymas gyventi taikantis prie kitų baigiasi Sartro žodžiais: „Pragaras yra kiti“. Jis nemyli nei

kitų, nei savęs būtent todėl, kad bėga egocentrizmo ir narcisizmo link. Meilė gyvenimą su kitais paverčia rojumi. Tuo pat metu ginamas ir savo vidinis pasaulis, dvasinė savo pusė, kuri dar labiau susivienija su Dievu.

Man didelį įspūdį padarė nuolatinis Escrivos raginimas skleisti šventumą kasdieniame gyvenime. Esam linkę laukti svarbių, didelių įvykių. Šis polinkis – netgi didingumo kliedesys – yra žmogiškų siekių ir ideologijų ženklas. Tačiau krikščionybė nėra nei utopija, nei paprastas idealizmas. Jos ikonų fone slypi ypatingas dėmesys smulkmenoms: našlės skatikui, siauroms durims, garstyčios grūdai, adatos skylutei. Kuo didesnis Dievas, tuo mažesnis pasaulis.

Neišvaizdžių dalykų išaukštinimas yra akivaizdus ženklas, kad ikona neideologinė. Iš kiekvienos smulkmenos į mus žvelgia Dievas. Be

to, ideologija visada būna nukreipta į ateitį. O Dievas yra dabartis.

Krikščionis gyvena šiandien ir čia pat. Šiandienoje slypi begalybė ir amžinybė: „Kiekvieną dieną atgimsta gyvybingas troškimas nustebti, pasiaukoti, užmiršti save patį, eiti *in novitate sensus*, gyventi naują gyvenimą ir, atmetus savo dvasios skurdą, pasirinkti slėpinį ir begalinę Dievo didybę“. Kasdienės smulkmenos nurodo tinkamą, o svarbiausia – tikrą vietą ir laiką išreikšti meilei ir ištikimybei.

Krikščionybės poezija įsišaknijusi paprastoje kasdienybėje. Krikščionių Escrivos žodžiai šaukia „kasdienę prozą paversti herojiniu epu“. Tuo pačiu dvasinio gyvenimo požiūriu senuolis Paisijus Veličovskis vienuolį praminė „kasdienybės kankiniu“, o Escriva krikščionio kelią pavadino „paslėptu pasiaukojimu“.

Tėvystė yra dvasinė, nes ji pati paklusniai leidžiasi vedama Dievo. Dvasingume puikiai derėdami susivienija lygybė ir autoritetas. Dvasiškas tėvas savo dvasiniam sūnui ar dukrai rodo kelią aukštin; moko pakilti vienu laipteliu aukščiau. Kaip sako Dionizas Aeropagitas, aukščiausias dvasinės hierarchijos laiptelis neniekina žemiausio. Dievui visi yra lygūs. Taip dvasinis vadovavimas, aukštindamas lygybę, reikalauja ryžtingumo ir ragina krikščionį visada būti naudingą.

Tatjana Goričeva

1 Senuoliai (rus. „starcy“) – rusų ortodoksų pasaulyje dvasininkai ar vienuoliai, garsėjantys šventumu ir tikinčiuosius vedantys dvasingumo keliu. Vienas garsus senuolis buvo Zosima iš „Brolių Karamazovų“. Ta pati Tatjana Goričeva senuolių

vaidmenį aiškina savo knygoje
„Silpnųjų stiprybė“.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/lt-lt/article/tatjana-
goriceva-sventumo-aromatas/](https://dev.opusdei.org/lt-lt/article/tatjana-goriceva-sventumo-aromatas/)
(2025-08-04)